

Chrám Nanebevzetí Panny Marie – směs gotiky a baroka

→ se podívali, nebo dokonce odbočili, do Obloukové ulice. A možná vás také napadlo, že domy tady nevypadají tak honosně, jako stavby na náměstí Svobody. Je to prosté – žili tady mnohem chudší obyvatelé. A protože jsme při procházce v dějinách Žatce přeskočili klidné 16. století, ocitli jsme se rovnou v třicetileté válce.

Představte si: Píše se třeba rok 1632 (je to vcelku jedno, Žatec byl za těchto bojů zničen tolikrát...). Oblouková ulice a okolí hoří, bude to nakonec v Žatci za třicetileté války nejpoštvnější čtvrt. Sasové, kteří do města právě vpadli, ničí na co přijdou a vykrádají domy. Ještě mohou, město ještě není tak zdevastované. Dílo zkázy pak ale dokonají do konce války v roce 1648 ještě čtyřikrát Švédové. Sasy vede vojevůdce Bosins a my si můžeme představit i okamžik, kdy vojáci na chvíli strnou, procházejí právě i s kořistí hlavní městskou branou. Shora na ně shlíží hlava bez těla. Už je to jen lebka, obličej není poznat, ale každý obyvatel města ví, čí hlavu na bránu nechal císař přibít. Byl to Maximilián Hošťálek, bývalý starosta kvetoucího města, které před válkou už dokázalo vydělat na chmelu.

Hošťálek 8. června 1617 protestoval na zemském sněmu proti přijetí Ferdinanda II. za českého krále. Žatec se tak připojil ke stavovskému povstání. 21. června 1621 Hošťálek pak nechal Habsburk popraviti na Staroměstském náměstí v Praze. Z žatecké brány nechá Maxmiliánovu hlavu sejmut až jeho syn v roce 1637.

Raději zanechme představ, byly neradostné. Ale asi nebude úplně zcestné tvrzení, že od třicetileté války nastal politický úpadek města. Až do devatenáctého století byla nadlouho poslední zmínkou o kdysi významném Žatci zpráva napsaná v roce 1759 v souvislosti s drancováním města Prusáky za sedmileté války. Obchodně se městu ale zase začalo dařit v devatenáctém věku.

Kam se podívat teď?

Na Hošťálkově náměstí je kostel, jehož obnova začala po třicetileté válce a byla postupně dokončována až do roku 1773. Chrám Nanebevzetí Panny Marie je ale samozřejmě starší. Možná, že je to dokonce kostel, kvůli kterému psal v úvodu zmíněný Thiernar do své kroniky zprávu. Thiernar totiž popisoval Žatec jako významné sídlo s kostelem. Kdo ví?

Dodnes nám každopádně zbyl architektonický skvost – „směs“ gotiky a baroka s velmi cenným oltářem a pozoruhodnými sochami na rampě. Nejlépe je stavba vidět z nedaleké radnice, na jejíž věž se dá vystoupat.

Ještě ve čtrnáctém století byla na místě radnice tržnice, kde se obchodovalo s látkami. Se stavbou „městského úřadu“ se začalo asi v roce 1362 a dům byl opět několikrát přestavován, třeba po požáru v roce 1767, klasicistní úpravou prošel ještě v letech 1857 – 1858.

Snímky: Ivo Goldbach

To už Žatec mohl na slavnou minulost jen vzpomínat. Z této doby stojí za zmínku synagoga, kterou najdete v Dlouhé ulici. Byla vystavěna v sedmdesátých letech 19. století. Dnes bohužel chátrá. Její zkáza začala nechvalně známé Křišťálové noci z 9. na 10. listopadu 1938, kdy jí náckové vypálili. Už za války se uvažovalo o jejím zboření, ale zkáza, stejně jako po ní, naštěstí unikla.

Jste-li po procházce unavení, můžete se posadit do jedné z mnoha žateckých hospod. Možná ochutnáte i zdejší pivo, bude-li na nápojovém lístku. Ze slavného žateckého chmele se vyrábí pivo, které má opět po čase příjemnou, trochu nahořklou chuť. Kvalitě věřte, nový vlastník pivovaru se vrátil k výrobě, již prověřila staletí. Vždyť v Žatci se vařilo pivo už před sedmi sty lety, starší je jen pivovar ve Svitavách. V 18. století byly v Žatci dokonce pivovary čtyři.

Kandidatura do UNESCO

Žatec v minulém století ztratil svůj význam a autoři Průvodce městem Žatec to okomentovali takto: „Poloha města, tak významná a výhodná v minulosti, postupem doby odsunula Žatec mezi nevýznamná provinční města.

Největší ústup ze své bývalé slávy a celkový úpadek ve své historii zažilo město po 2. světové válce za období komunistické totality. Devastace historického centra spolu s poválečným radikálním poklesem počtu obyvatelstva spojeným s odsunem sudetských Němců, snese srovnání s pustošením města a exodem protestantů v dobách třicetileté války. Obrátit tento vývoj se daří teprve v posledních letech. Jeden z dlouhých kroků na této cestě chce udělat například Sdružení rodáků a přátel města Žatce. Členové bojují například za to, aby alespoň památková rezervace uvnitř městských hradeb byla zařazena na seznam památek chráněných UNESCO. ●

Jana Fröhlichová